

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL of the journal / URL časopisu: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Martina Bolečeková – Csilla Droppová
Article / Článok: Medzinárodná konferencia: „HUMAN FORUM 2018 – úloha občanov v demokracii“
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2019.22.1.287-290>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

BOLEČEKOVÁ, M. – DROPOVÁ, C. 2019. Medzinárodná konferencia: „HUMAN FORUM 2018 – úloha občanov v demokracii“. In *Politické vedy*. [online]. Vol. 22, No. 1, 2019. ISSN 1335 – 2741, pp. 287-290. Available at: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2019.22.1.287-290>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA: „HUMAN FORUM 2018 – ÚLOHA OBČANOV V DEMOKRACII“

INTERNATIONAL CONFERENCE: “HUMAN FORUM 2018 – ROLE OF CITIZENS IN DEMOCRACY”

Martina Bolečeková – Csilla Droppová*

Podujatie HUMAN FORUM (HF) je projektom stelesňujúcim úspešný výstup iniciatívy aktívnych občanov a občianok. Idea, ktorá jeho vzniku predchádzala, vyplynula z ich potreby rozprúdiť širšiu diskusiu o stave ľudských práv a demokracie na Slovensku, pretože dvadsať rokov od vzniku samostatnej – demokratickej – Slovenskej republiky sa im javilo, že demokracia (nielen) na Slovensku je v ohrození¹.

Iniciátori podujatia sa od začiatku snažili spájať v rámci diskusie rôzne spoločenské segmenty, čo sa pretavilo aj do skutočnosti, že podujatie už tradične spolu organizujú zástupcovia mimovládneho sektora a akademickej sféry: zástupcovia iniciatívy Nie v našom meste (angl. Not in our town, NIOT) a Centra komunitného organizovania² (CKO) prizvali k spolupráci Fakultu

* PhDr. Martina Bolečeková, PhD. pôsobí ako odborná asistentka na Katedre medzinárodných vzťahov a diplomacie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: martina.bolecekova@umb.sk.

Ing. Csilla Droppová, PhD. je aktivistka, zakladajúca členka NOT IN OUR TOWN v Banskej Bystrici a koordinátorka organizačného tímu Human Forum, Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: csilla.droppova@gmail.com.

DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2019.22.1.287-290>

¹ Bezprostredným impulzom pre vznik iniciatívy Nie v našom meste, ktorá stojí aj za vznikom HF, bolo víťazstvo Mariána Kotlebu (predsedu politickej strany Ľudová strana Naše Slovensko, známej svojimi nenávisťnými prejavmi voči menšinám či popieraním holokaustu niektorými jej členmi,) vo voľbách predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja v roku 2013. (Marián Kotleba už v súčasnosti nie je banskobystrickým županom, ale je stále poslancom Národnej rady Slovenskej republiky.)

² Centrum komunitného organizovania je mimovládna nezisková organizácia, ktorá podporuje aktívnu participáciu občanov na procese verejného rozhodovania. Pomáha občanom formulovať a

politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Výsledkom ich spoločnej aktivity bol už piaty ročník fóra, ktorý sa konal 28. – 29. novembra 2018. Záštitu nad podujatím prevzali aj Prezident Slovenskej republiky, pán **Andrej Kiska**, a Verejná ochrankyňa práv SR, pani **Mária Patakyová**, ktorá sa podujatia tiež aktívne zúčastnila.

K hlavným cieľom podujatia, okrem prehlbovania povedomia o základných hodnotách v demokratickej spoločnosti; výzvam k rešpektu a úcte voči ľudským právam; poukazovania na nedostatky a negatívne spoločenské javy, akými sú napríklad neznášanlivosť a extrémizmus; hľadania nástrojov na ich riešenie, vrátane prevencie i deradikalizácie, a šírenia tolerancie v spoločnosti (Human Forum, 2018); od začiatku patrilo zámer reagovať na aktuálne témy a ponúkať riešenia problémov, ktoré rezonujú naprieč spoločnosťou.

Udalosti, ku ktorým došlo na Slovensku začiatkom roku 2018, najmä vražda novinára **Jána Kuciaka** a jeho snúbenice **Martiny Kušnírovej** a následná vlna občianskej nespokojnosti v podobe zhromaždení Za slušné Slovensko volajúcich po vyšetrení a potrestaní páchatelov a objednávateľov vraždy, ako aj vyzývajúcich k riešeniu ďalších vážnych spoločenských problémov potvrdili, že téma HF2018 – Úloha občanov v demokratickej spoločnosti, ktorú organizátori vybrali už približne rok predtým, ako došlo k týmto udalostiam, je naozaj aktuálna. Avšak organizátorov podujatia viedla k výberu témy HF2018 najmä negatívna atmosféra, ktorá sa v ostatnej dobe začala šíriť vo vzťahu k reprezentantom občianskej spoločnosti – mimovládny organizáciám a iniciatívam, a to nielen na Slovensku, ale prakticky v celom stredoeurópskom priestore.

Členmi mimovládnych organizácií (národných i medzinárodných, na rozdiel od klasických medzinárodných organizácií) sú fyzické osoby (jednotlivci), právnické osoby (rôzne odvodené subjekty podľa vnútroštátnych právnych poriadkov jednotlivých štátov) a združenia týchto fyzických osôb a právnických osôb, ktoré nie sú nositeľmi štátnej moci. (Rosputinský, 2011) „*Ich mimovládnosť znamená, že sú založené zo súkromnej iniciatívy, sú nezávislé od vplyvov vlád a nevykonávajú verejné funkcie.*“ (Lindblom, 2009 in Rosputinský, 2011, s. 69) Jedným z podstatných znakov mimovládnych organizácií je, že ich cieľom nie je orientácia na zisk, preto tiež mimovládne organizácie bývajú označované ako neziskové. Viaceré diskusie boli teda

obhajovať ich záujmy, zároveň vytvára priestor pre efektívnu spoluprácu medzi občanmi, samosprávou a podnikateľským sektorom s cieľom rozvoja komunit (NIOT, 2018).

venované mimovládny organizáciám – ich postaveniu, významu a úlohám v demokratickej spoločnosti, ale nevyhli sa ani v súčasnosti pomerne kontroverznej téme ich financovania.

Organizátori sa pri koncipovaní programu nesústredili len na mimovládne organizácie, ale na občiansku spoločnosť a občiansky aktivizmus v širšom kontexte. Základná otázka podujatia HF2018 znela: *Načo (nie) je dobrá angažovanosť občanov?* Je občianska spoločnosť v prospech, alebo v neprospech demokracie? Čo je vlastne demokracia? Akých občanov demokracia potrebuje? Organizátorom sa podarilo prizvať do diskusie zástancov aj kritikov aktívnej občianskej spoločnosti a rozvíjať tieto témy bez predsudkov a v kultivovanej podobe. Takýto priebeh ocenili aj samotní účastníci podujatia. Organizátori sú presvedčení, že práve toto je jedna z ciest, ako prispievať k rozvoju mladej demokracie v postkomunistickom prostredí. Vedecká konferencia, ktorá je tradične integrálnou súčasťou HF, sa v tejto súvislosti zameriavala na premeny podoby demokracie a niesla titul *Občan v postdemokracii*.

Ako sme už naznačili vyššie, osobitosťou HF je úsilie spájať účastníkov z rôznych sektorov, akademikov i ľudí z praxe a hlavne zapájať do diskusií širokú verejnosť. Ďalším špecifikom podujatia je snaha ponúkať návrhy na riešenia diskutovaných problémov a oboznamovať účastníkov s príkladmi dobrej praxe. V súvislosti s tohtoročnou témou sa priam ponúkala možnosť zapojiť do diskusií aj učiteľov, najmä učiteľov občianskej náuky, ale aj iných predmetov, ako aj žiakov základných a stredných škôl a diskutovať s nimi o ich skúsenostiach a potrebách pri vzdelávaní a výchove k aktívnemu občianstvu, či predstaviť im niektoré z dostupných nástrojov neformálneho vzdelávania. Napríklad CKO, s podporou Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Banskobystrického samosprávneho kraja, realizuje so žiakmi základných a stredných škôl program Školy za demokraciu, zameraný na prehĺbovanie tolerancie a povedomia o význame demokracie, ľudských práv, občianskej spoločnosti a participácie. Na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici sa už niekoľko rokov realizuje stratégia *Service learning*³ a pod.

³ *Service learning* (učenie sa službou) je inovatívny spôsob vzdelávania, pri ktorom sa mladí ľudia učia prostredníctvom skúsenosti vyplývajúcej z aktívnej participácie na premyslene organizovanej dobrovoľníckej činnosti (bližšie pozri Brozmanová Gregorová a kol., 2015).

Hlavným formátom podujatia sú diskusie na aktuálne témy, no aj tento ročník bol bohatý na sprievodné podujatia⁴. Novinkou bol vedomostný kvíz pre študentov stredných škôl. V modlitebni Bratskej jednoty baptistov sa na záver prvého dňa podujatia konala ekumenická bohoslužba, v Múzeu SNP a v Centre nezávislej kultúry Záhrada sa konalo premietanie filmu Keď príde vojna a následná diskusia s jeho režisérom. V neposlednom rade, cenu Human Forum za prínos k humanizácii spoločnosti komisia tento rok udelila pánovi **Fedorovi Gálovi**, ktorý bol vzácnym hosťom podujatia a s poslucháčmi diskutoval v Cikkerovej sieni banskobystrickej radnice.

Literatúra:

- BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, A. – BARIAKOVÁ, Z. – HEINZOVÁ, Z. – KOMPÁN, J. – KUBEALAKOVÁ, M. – NEMCOVÁ, L. – ROVNANOVÁ, L. 2015. Service learning – inovatívna stratégia vo vysokoškolskom vzdelávaní. In *Edukácia. Vedecko-odborný časopis*. ročník 1, 2015, číslo 1, s. 44 - 54. ISSN 1339-8725.
- LINDBLOM, A. K. 2009. *Non-Governmental Organisations in International Law*. Cambridge: Cambridge university Press, 2009, cit. podľa ROSPUTINSKÝ, P. 2011.
- ROSPUTINSKÝ, P. 2011. *Úvod do štúdia medzinárodných organizácií*. Banská Bystrica: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2011. ISBN 978-80-557-0313-8.
- HUMAN FORUM, 2018. Domovská stránka Human Forum. Dostupné na internete: <http://humanforum.sk/>
- NIOT, 2018. Domovská stránka Nie v našom meste Banská Bystrica. Dostupné na internete: <http://niot.sk/o-nas/>

⁴ Bližšie informácie, videozáznamy z diskusií a fotografie z podujatia sú dostupné na: www.humanforum.sk a www.facebook.com/humanforumsk.